

Sygn. akt. Ds. 1433/07/Sw

RADA MIEJSKA
W BOCHNI

07 KWI. 2008

L. dz. 624.04/110/08

POSTANOWIENIE
o umorzeniu śledztwa

Dnia 3 kwietnia 2008 r.

Waldemar Malec - Prokurator Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej po zapoznaniu się z materiałami śledztwa sygn. Ds. 1433/08/Sw w sprawie o przest. z art. 296 § 1 k.k.

na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.

postanowił:

umorzyć śledztwo

w sprawie nadużycia uprawnień w zakresie zajmowania się sprawami majątkowymi przez Burmistrza Miasta Bochni, a polegającego na doprowadzeniu do zerwania ugody zawartej w dniu 15 września 2005r. pomiędzy Gminą Miasta Bochni i Skarbem Państwa a Władysławem Włodarczykiem i Jerzym Migdałem której przedmiotem była zabudowana nieruchomość gruntowa położona w Bochni przy Placu Świętej Kingi 1 na skutek wydania decyzji o cofnięciu w dniu 20 marca 2007r. wniosku dotyczącego rezygnacji z dochodzenia nabycia własności w/wym. nieruchomości w drodze zasiedzenia w toku postępowania prowadzonego przed Wydziałem I Cywilnym Sądu Rejonowego w Myślenicach w sprawie I Ns 703/06 w wyniku czego, na skutek utraconych korzyści, doszło do wyrządzenia znacznej szkody majątkowej w budżecie Miasta Bochni w kwocie około 500.000 złotych. **tj. o przest. z art. 296 § 1 k.k., na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k wobec braku znamion czynu zabronionego**

UZASADNIENIE

Prokuratura Rejonowa w Dąbrowie Tarnowskiej, na podstawie zawiadomienia byłego Burmistrza Miasta Bochni Wojciecha Cholewy, prowadziła śledztwo dotyczące nadużycia uprawnień przez obecnego Burmistrza Bochni Bogdana Kosturkiewicza. W toku wszczętego i przeprowadzonego postępowania przygotowawczego ustalono następujący stan faktyczny.

Przy placu Św. Kingi nr 1 w Bochni usytuowana jest nieruchomość o łącznej powierzchni 0,1232 ha, zabudowana budynkiem mieszkalno - użytkowym. Na mocy dekretu dziedziczenia z dnia 25 sierpnia 1916r. własność nieruchomości uzyskało rodzeństwo: Estera Schaftler, Ewa Schaftler, Elka Schaftler, Adam Schaftler, Samuel Schaftler oraz Maurycy Schaftler. Nabycie własności nastąpiło w równych częściach tj. po 1/6 części każdy ze spadkobierców. Po II wojnie światowej wojnie przedmiotowa nieruchomość przeszła na własność Samuela Schaftlera, który dziedziczył po w swoim rodzeństwie. Postanowieniem

Sądu Grodzkiego w Bochni z dnia 10 grudnia 1947r. Samuel Schaftler został wprowadzony w jej posiadanie. Ponieważ właściciel przebywał poza granicami Polski, ustanowił jako administratora nieruchomości Arnolda Sznajda, a ten z kolei przekazał zarząd Józefowi i Zofii Lasek. Z dniem 2 stycznia 1953 r. Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Bochni, na wniosek administratora, postanowiło powierzyć zarząd nieruchomością przy Placu Św. Kingi 1 w Bochni Miejskiemu Zarządowi Budynków. Od tego czasu nieruchomość pozostawała w zarządzie Państwa które zarządzało nieruchomością poprzez swoje organy. Po śmierci Samuela Schaftlera, własność nieruchomości dziedziczył jego jedyny syn Michael Schaftler.

Pismem procesowym z dnia 15 kwietnia 2004 r. Burmistrz Wojciech Cholewa, reprezentujący Gminę Miasta Bochni, skierował do Sądu Rejonowego w Bochni wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości uznając, iż nieruchomość po nieprzerwanym upływie okresu 30 lat, w wyniku zasiedzenia stała się mieniem Skarbu Państwa należącym do Rady Narodowej, a zatem własność nieruchomości z mocy samego prawa przeszła na Gminę Miasta Bochni. W dniu 11 sierpnia 2004 r. Starosta Bocheński Ludwik Węgrzyn, jako reprezentant Skarbu Państwa i uczestnik postępowania wniósł o uwzględnienie wniosku Burmistrza.

W dniu 16 czerwca 2005r. na mocy notarialnej umowy sprzedaży, własność spornej nieruchomości przeniesiona została przez dotychczasowego właściciela Michaela Schaftlera na Władysława Włodarczyka i Jerzego Migdała.

W związku z przedłożeniem przez nowych nabywców dokumentów potwierdzających przeniesienie prawa własności Burmistrz Wojciech Cholewa wspólnie z Władysławem Włodarczykiem zlecieli opracowanie opinii prawnej Kancelarii Prawniczej *Debenedetti, Majewski, Szcześniak* w celu ustalenia zasadności wniosku Gminy Miasta Bochni o stwierdzenie zasiedzenia i związanej z tym perspektywy pozytywnego dla gminy rozstrzygnięcia oraz dla oceny skuteczności nabycia własności nieruchomości przez Władysława Włodarczyka i Jerzego Migdała. Autor opracowanej opinii prawnej uznał, że Gmina Miasta Bochni, jak również wcześniej Skarb Państwa, nigdy nie byli posiadaczami przedmiotowej nieruchomości, a jedynie jej zarządcami, stąd też podmioty te nie nabyły własności nieruchomości w następstwie zasiedzenia; zdaniem autora brak jest podstaw do kwestionowania skuteczności nabycia przez Władysława Włodarczyka i Jerzego Migdała udziałów w nieruchomości.

W związku z treścią opinii, w dniu 15 września 2005 roku Burmistrz Miasta Bochni Wojciech Cholewa i Starosta Bocheński Ludwik Węgrzyn zawarli z Władysławem Włodarczykiem i Jerzym Migdałem ugodę, której celem było polubowne zakończenie prowadzonego postępowania sądowego oraz uniknięcie w przyszłości wszelkich sporów, jakie mogłyby wynikać z faktu zarządzania nieruchomością przez dotychczasowych zarządców albo administratorów. Na mocy tej ugody Wojciech Cholewa wydał przedmiotową nieruchomość Władysławowi Włodarczykowi i Jerzemu Migdałowi. W zamian za zrzeczenie się przez gminę wszelkich roszczeń z tytułu poniesionych nakładów, nabywca nieruchomości Władysław Włodarczyk zobowiązał się m.in. do wykonania na własny koszt robót budowlanych i remontowych w budynkach gminnych, do wykonania monitoringu w mieście oraz rzekł się roszczeń z tytułu wykonania remontu kina „Regis”.

Aneksem z dnia 20 października 2005r. doprecyzowano warunki uprzedniej ugody poprzez m.in. określenie terminu realizacji prac i określenie zasad zawierania umów z dotychczasowymi najemcami lokali.

Protokołem z dnia 8 listopada 2005r. doszło do przekazania spornej nieruchomości jej nabywcom.

W związku z zawartą ugodą, Gmina Miasta Bochni w piśmie procesowym skierowanym do Sądu Rejonowego w Myślenicach, w związku z toczącym się postępowaniem o zasiedzenie uznała swój wniosek w tym zakresie za bezzasadny przyznając, iż gmina ani jej poprzednicy prawni nie władali nieruchomością jako posiadacze samoistni.

W toku postępowania sądowego I Ns 703/06 w dniu 24 października 2006r. przystępujący do sprawy prokurator wniósł o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości podtrzymując swoje stanowisko w trakcie rozprawy w dniu 20 marca 2007r. W trakcie tej rozprawy, pełnomocnik wnioskodawcy zmieniła stanowisko w sprawie wnosząc, zgodnie z pierwotnym wnioskiem, o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości. Zdaniem wnioskodawcy gmina, jako jednostka organizacyjna działająca w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa przejęła w zarząd sporną nieruchomość uchwałą Zarządu Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej 27 stycznia 1953r. i po tym terminie podejmowała czynności dotyczące nieruchomości które świadczą o jej samoistnym posiadaniu.

Postanowieniem z tego samego dnia, Sąd Rejonowy w Myślenicach oddalił wniosek Gminy Miasta Bochni uznając m.in., iż nie zaszły przesłanki do zasiedzenia nieruchomości albowiem władania Państwa nie można zakwalifikować jako posiadania samoistnego a jedynie jako dzierżenie nieruchomości, które nie jest posiadaniem. Decyzję sądu podtrzymał Sąd Okręgowy w Krakowie, który postanowieniem z dnia 5 września 2007r. oddalił wniesioną przez prokuratora apelację.

W ramach przeprowadzonego śledztwa przesłuchano w charakterze świadka zgłaszającego Wojciecha Cholewę (k. 16-19), który potwierdził fakt zawarcia ugody z nabywcami nieruchomości w efekcie przeprowadzonych negocjacji. Świadek potwierdził również fakt cofnięcia wniosku o zasiedzenie. Jak wynika z relacji w/wym. gmina przystąpiła do realizacji ugody, protokolarnie przekazując nieruchomość nabywcom którzy przystąpili z kolei do remontu budynku przy ul. Sienkiewicza 1. Zdaniem zgłaszającego, decyzja o cofnięciu oświadczenia gminy o wycofaniu wniosku o zasiedzenie świadczy o rażącej niegospodarności, gdyż w efekcie takiego działania doszło do zerwania ugody, a zaplanowane inwestycje nie zostaną wykonane zaś gmina poniesie finansowe skutki przeniesienia dotychczasowych najemców lokali do lokali zastępczych na czas trwania remontu kamienicy. Z kolei przesłuchany w charakterze świadka aktualny Burmistrz Miasta Bochni Bogdan Kosturkiewicz (k. 196 – 198) zeznał, iż jeszcze jako radny był zdecydowanie przeciwny zawartej pomiędzy gminą a nabywcami nieruchomości ugodzie kierując w tej sprawie stosowną interpelację. Zdaniem świadka, według jego wiedzy, samorząd gminny od 1990 roku ma większe szanse na uzyskanie statusu posiadacza samoistnego.

Zaprezentowany na wstępie stan faktyczny ustalono nadto na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w postaci dokumentów. W szczególności uzyskano odpis ugody z dnia 15 września 2005r. oraz aneks do niej z dnia 20 października 2005r. (k. 6-9,10), protokół przekazania nieruchomości (k. 12-13), akt notarialny z dnia 16 czerwca 2005r. (k. 14-15), akta Sądu Rejonowego w Myślenicach sygn. I Ns 703/06 zawierające m.in. wniosek o stwierdzenie zasiedzenia (k. 27-30), wypis z księgi wieczystej (k. 31,49), protokoły rozpraw z 24 października 2006r. i 20 marca 2007r. (k. 68-70,208-209), pismo procesowe wnioskodawcy z dnia 6 października 2006r. (k. 67), postanowienie SR w Myślenicach z dnia 20 marca 2007r. (k. 73-76) i postanowienie SO w Krakowie z dnia 5 września 2007r. wraz z uzasadnieniami (k. 94-99), opinię prawną z dnia 16 sierpnia 2005r. (k. 101-124) a nadto kopie umów najmu lokali mieszkalnych i usługowych (k. 126-194), kopię interpelacji

radnego wraz z odpowiedzią (k. 200-201) oraz korespondencję Bogdana Kosturkiewicza z Władysławem Włodarczykiem (k. 202-205).

Mając na uwadze dokonane ustalenia faktyczne w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy o charakterze osobowym i rzeczowym oraz obowiązujący stan prawny stwierdzić należy, iż zachowanie będące przedmiotem niemniejszego postępowania nie nosi znamion czynu zabronionego. Przestępstwo określone w art. 296 § 12 k.k. to tzw. *karalna niegospodarność*. Odpowiedzialność karna sprawcy rozważanego czynu wymaga zbadania kwestii dozwolonego ryzyka gospodarczego w sytuacji, w której popełniono konkretne przestępstwo. Kwestia ta ma istotne znaczenie dla prawidłowej oceny zachowania się sprawcy w zakresie wypełniania przez niego znamion strony przedmiotowej i podmiotowej rozważanego czynu zabronionego. Jest ona także ważna dla prawidłowej oceny bezprawności i zawinienia (*Komentarz do Części Szczególnej Kodeksu Karnego, tom II pod red. A. Wąska Wydawnictwo C.H. Beck W-wa 2005, str. 1106, t. 8*). Przy ocenie dozwolonego ryzyka należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności podmiotowe i przedmiotowe a także ogólne reguły zachowań „dobrego gospodarza” (*R. Zawłocki, Przestępstwo niegospodarności, MoP 2002, nr 21, str. 989*). Wspomniane zasady dobrego gospodarowania znajdują bezpośredni wyraz w uprawnieniach i obowiązkach menadżera. Przedmiotem karnoprawnej ochrony art. 296 k.k. jest interes majątkowy jednostki organizacyjnej wyłącznie w granicach wyznaczonych przez wskazane uprawnienia i obowiązki menedżera. Przepis ten nie chroni interesów jednostki przed każdym szkodliwym zachowaniem sprawcy, lecz tylko przed zachowaniem szkodliwym oraz nieuprawnionym w ujęciu formalnym. Z tego też powodu uznać należy, iż szkodliwe zachowanie się menedżera, ale zgodne z jego uprawnieniami i obowiązkami (nawet niezgodnymi z zasadami dobrego gospodarowania), nie rodzi odpowiedzialności karnej na podstawie rozważanego przepisu. W omawianym przypadku, prawo do podejmowania kwestionowanej decyzji daje wójtowi (burmistrzowi), jako organowi wykonawczemu gminy, art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym. Zgodnie z kolei zgodnie z treścią art. 44 pkt 5 w/wym. ustawy, gmina może nabyć mienie m.in. w drodze *innej czynności prawnej* (np. w drodze wyroku sądowego), a zatem Bogdanowi Kosturkiewiczowi, jako burmistrzowi, przysługiwało formalne prawo do podjęcia decyzji o cofnięciu w dniu 20 marca 2007r. wniosku dotyczącego rezygnacji z dochodzenia nabycia własności w/wym. nieruchomości w drodze zasiedzenia nawet jeżeli miałoby to wiązać się z zerwaniem uprzednio zawartej ugody i rodzić określone skutki finansowe dla gminy. Podkreślenia nadto wymaga fakt, iż przyczyną tego rodzaju decyzji była również odmienna interpretacja prawna przesłanek zasiedzenia nieruchomości, prawa do której burmistrzowi odmówić nie sposób (m.in. w zakresie istnienia posiadania samoistnego warunkującego zasiedzenie), która to ocena poparta była również stanowiskiem prokuratora przystępującego do sprawy. Konsekwencją zaprezentowanej argumentacji jest również uznanie, iż w sprawie nie doszło do realizacji znamion czynu z art. 231 § 1 k.k. (przywołanego alternatywnie w zawiadomieniu) albowiem, nie można mówić w tym przypadku o karalnym przekroczeniu uprawnień przez burmistrza, nawet pomimo niekorzystnych dla gminy skutków finansowych decyzji.

Mając zatem na uwadze powyższe okoliczności należało postępowanie umorzyć w oparciu o powołaną na wstępie podstawę prawną.

Prokurator
Waldemar Malec

Pouczenie :

1. Stronom procesowym przysługuje prawo przejrzenia akt sprawy i złożenia zażalenia na powyższe postanowienie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy (art. 306 § 1 k.p.k., art. 325a k.p.k. oraz 465 § 2 k.p.k.).

Sąd może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie lub uchylić je i przekazać sprawę prokuratorowi celem wyjaśnienia wskazanych okoliczności bądź przeprowadzenia wskazanych czynności (art. 330 § 1 k.p.k.).

Jeżeli prokurator nadal nie znajdzie podstaw do wniesienia aktu oskarżenia wyda ponownie postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa lub o jego umorzeniu. Pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 k.p.k. może w takim przypadku wnieść akt oskarżenia do sądu w terminie miesiąca od daty doręczenia zawiadomienia o postanowieniu (art. 330 § 2 k.p.k., art. 55 § 1 k.p.k.). Akt oskarżenia winien spełniać wymogi określone w art. 55 § 1 i 2 k.p.k.

Inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do postępowania (art. 55 § 3 k.p.k.).

2. Na postanowienie co do dowodów rzeczowych zażalenie przysługuje stronom oraz osobie, od której odebrano przedmioty lub która zgłosiła do nich roszczenie (art. 323 § 2 k.p.k.).

3. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie. Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 § 1 i 2, art. 460 k.p.k.).

Zarządzenie :

Stosownie do art. 100 § 2 k.p.k. i art. 140 k.p.k. doręczyć odpis postanowienia :

- pokrzywdzonemu – Przewodniczący Rady Miasta i Gminy Bochnia.

Na zasadzie art. 305 § 4 k.p.k. o treści postanowienia powiadomić :

- Wojciech Cholewa k. 16

Prokurator
Waldemar Malec